

לתגובות הערות: שגיא 054-888199

זמני ת"א:

פְּנִימַת הַשַּׁבָּת: 16:28

יְצִיאַת הַשַּׁבָּת: 17:26

ר"ת: 18:00

לקבלת העלון במייל-

שלחו הודעה ל:

sagif_@walla.co.il

בס"ד עלון מס' 319 4.11.2017 - טו' מרחשוון תשע"ה

וְיָרָא אֱלֹהֵי שָׁמַיָא
וְיָרָא אֱלֹהֵי אֲרֶזְתָּא
וְיָרָא אֱלֹהֵי יְבִיבִים
וְיָרָא אֱלֹהֵי בְּוָא בּוּ

פְּרִשְׁת - וְיָרָא

וְיָרָא אֱלֹהֵי (יח,א)

ברש"י: לבקר את החולה.

זכות נשגבה זכה הדור הקודם אשר הקב"ה ברחמיו ובחסדיו שתל בו את המאור הגדול, רבן של ישראל, החזון איש זצ"ל, כעמוד האש עמד בראש המחנה ראשו בשמים וגופו בארץ, ונהנים ממנו עצה ותושיה וכל מידה נכונה. הגאון רבי בן ציון פלמן זצ"ל זכה בצעירותו לדבוק באור הגדול, ולשתות הרבה מים זכים וטהורים מהמעייין הנובע, וכל דבריו והנהגותיו היו לו למורי דרך לכל ימי חייו. נביא סיפור ולימוד נפלא שסיפר הגרב"צ זצ"ל, על שאלה ששאל את החזון איש וקיבל ממנה לימוד ומוסר השכל לכל חייו, כפי שנשמע מהמגיד מישרים הג"ר מנחם שטיין שליט"א ששמעם מהגרב"צ, אשר במשך שנים ארוכות זכה להשתתף ולשמוע את שיעוריו.

החזון איש זצ"ל היה יוצא בכל יום לטייל זמן קצוב כפי מה שנצרך לו לבריאותו. בדרך כלל היה יוצא לטייל כאשר מתלווה אליו אחד מהבחורים שהיו קרובים אליו, או אחד מבני המשפחה. הרבה פעמים זכה הגרב"צ להתלוות עימו בטילו זה, כאשר כמעט מידי יום ביומו היה הגרב"צ יורד מהישיבה לבית החזון"א כדי לשאול אותו את ספקותיו ושאלותיו בסוגיה, ממילא מתוך כך יצא הרבה פעמים שזכה להתלוות עימו בטילו, כאשר בדרך היה משוחח עם החזון"א בלימוד ונהנה ממנו בעצה ותושיה בספקות שעמדו לו על הפרק. פעם אחת - מספר הגרב"צ על שאלה ששאל את החזון"א בעת שהלך עימו בטילו זה. החזון"א טייל אז באזור של פרדס ברמן (היום זהו המשך של רחוב חזון איש), והגרב"צ שהתלווה עימו מצא אז שעת הכושר להתייעץ עימו בנושא הבא. בבית הוריו של הגרב"צ, הג"ר שמואל פלמן זצ"ל רב שכונת "היכל מאיר" בתל אביב, התגוררה לעת זקנתה הסבתא, אמו של אביו ר' שמואל. מטבע הדברים הקשר בין הסבתא לנכדים שהתגוררו עימה יחד היה מאוד חזק, והסבתא נהנתה רבות מחברת נכדה ונכדותיה. בתקופה מסוימת הסבתא לא חשה בטוב, והוצרכה להתאשפז בבית החולים לרפואתה, המשפחה דאגה כל הזמן לשהות לצידה ולעזור לה לעבור בקלות ובמהירות את ימי ההחלמה. הגרב"צ שכבר היה בעת ההיא בישיבה, היה מגיע מפעם לפעם לביקור קצר כדי לשמחה ולדרוש בשלומה, ומיד היה שב לישיבה לתורתו ולעבודתו. הסבתא שמאוד נהנתה כאשר נכדה הגרב"צ בא אליה, ביקשה ממנו שוב ושוב שיואיל לבוא לעיתים יותר קרובות, ולזמן יותר ממושך.

הגרב"צ לא ידע מה לעשות, מצד אחד עתה הינו בחור ישיבה, ותפקידו ללמוד בכל עת, ואם ילך לבקר הרבה את הסבתא לא יוכל לשבת וללמוד כל היום, הוא יצטרך הרבה זמן לבטל בשביל לשהות לצידה כמו שהיא רוצה. ומצד שני, אולי עתה זהו תפקידו לשמח את הסבתא במחלתה, וזהו כמצווה שאי אפשר לעשותה על ידי אחרים, וחייב ללכת לבקרה אפילו שזה יבוא על חשבון הלימוד. ומצד שלישי, הוא לא היה היחידי מבין בני המשפחה ששהו לצידה. בני המשפחה היו כל הזמן לידה, וממילא מי אומר שזה נחשב כמצווה שאי אפשר לעשותה על ידי אחרים, הרי יש אחרים שעושים כבר את המצווה הזו. אלא שבכל זאת הסבתא מבקשת שדווקא הוא יבוא, ואולי על זה אינו מחויב לבטל מתלמודו. את כל הספק הזה עם כל צדדיו שטח הגרב"צ לפני החזון איש, בעת הזו שהתלווה עימו בטילו הקבוע, ועתה המתין לשמוע את דבריו – דברי אלוקים חיים – מה עליו לעשות בעת הזו ובמצב הזה. החזון איש הקשיב לכל השאלה בתשומת לב מרובה, ולא הסתפק בשמיעה בלבד, אלא תוך כדי ההליכה המשיך לדרוש ולחקור את העלם הצעיר בכל הפרטים ופרטי הפרטים, "למה היא רוצה דווקא שהוא ישהה לצידה? האם לא טוב לה כשאחרים שוהים לצידה?", כאשר הוא מקבל תשובות מפורטות על הכל, עד שהתמונה במלואה היתה ברורה לו לכל צדדיה. ואז החזון איש ממשיך ללכת במשך כמה דקות בשתיקה, כשהוא חושב ושוקל כדת מה לעשות, ומה לייעץ על השאלה הזו. לאחר כמה דקות פתח החזון איש את פיו ואמר "תלך לבקרה ותשהה לצידה כמה שהיא רוצה, ותדע לך שאתה לא מקיים כאן רק מצוות חסד וביקור חולים, אלא גם מצוות תלמוד תורה!!!!". הגרב"צ שומע את התשובה ומתפלא מאוד איזה מצוות תלמוד תורה הוא מקיים בזה, הרי כשילך לשם לא יוכל ללמוד כמו שהוא לומד עתה בישיבה, ומיד הינו שואל את החזון איש בתמיהה "איך מקיים בזה מצוות תלמוד תורה?". החזון איש שכבר היה מוכן לשאלה הזו, השיב ואמר, "אני יודע שאתה מתמיד ועמל בתורה, ולמה אתה כל כך עמל בתורה? כדי לזכות לקנות את התורה, שהתורה תהיה אצלך 'תורה דיליה', ולזכות להגיע לבחינה כזו של 'תורתך בתוך מעי'. אבל באמת איך יתכן שיהיה לאדם חיבור עם התורה, הרי התורה היא מציאות רוחנית, ואילו האדם הוא יצור גשמי, ואלו שני דברים שאינם מתחברים זה בזה? התשובה לזה היא, הכלל הזה "אין התורה נדבקת אלא לנפש עדינה", כדי לזכות שהתורה תדבק בך צריך לקנות "עדינות הנפש", והוא בית הקיבול שיכול לקבל את התורה, ודרכו זוכים להתחבר לתורה. ואיך קונים עדינות? על ידי חסד, ויתור וכל המידות הטובות. כאשר אדם מוותר על הרצונות שלו למען הזולת, הוא זוכה לקנות בנפשו עדינות, ומכוחה הוא זוכה שהתורה תדבק בו". ועתה המשיך החזון איש בדבריו החוצבים ואמר, "אתה לא צריך לסגור את הגמרא כדי לחפש היכן לעשות חסד, אבל כאשר מזדמן לך לעשות חסד ולוותר על הרצונות שלך, אז זה הזמן שאתה יוצר לך בנפש קנין של עדינות, שהוא כלי הקיבול של התורה. ועכשיו כשמזדמן לך לעשות חסד בבחינה כזו שאי אפשר לעשותה על ידי אחרים, כי הסבתא נהנית דווקא כשאתה נמצא בקרבתה, אז תדע לך שכל רגע שאתה שוהה במחיצתה, וכל תרופה שאתה נותן לה, וכל השגחה שאתה משגיח עליה לרפואתה, אתה עושה פעולה של תורה. משום שאתה יוצר עדינות בנפשך, והעדינות הזאת גורמת לחיבור יותר טוב של קדושת התורה שתוכל להדבק בנפשך. ולכן זה לא נחשב שאתה רק מקיים מצוות גמילות חסדים, אלא גם מצוות תלמוד תורה, שאתה עוסק בפעולה של תורה." (שלמים מציון)

כִּי יִדְעִיתִי לְמַעַן אֲשֶׁר יִצְוֶה אֶת בְּנֵי וְאֶת בֵּיתוֹ אַחֲרָיו וְשִׁמְרוּ דְרָךְ ה' לַעֲשׂוֹת צְדָקָה וּמִשְׁפָּט (יח,יט)

אברהם אבינו הפיץ את האמונה בעם ישראל. הוא פתח ארבעה פתחים באוהל, וכל אורח שרצה להודות לו – לימדו להודות לבורא העולם. הוא החדיר שהכל מאיתו יתברך. אברהם מגייר את האנשים. שרה מגיירת את הנשים...

נאמר בפרשת וירא: "כִּי יִדְעֶתוּ לְמַעַן אֲשֶׁר יִצְוֶה אֶת בְּנָיו וְאֵת בָּיתוֹ אַחֲרָיו וְשָׁמְרוּ דֶרֶךְ ה' לַעֲשׂוֹת צְדָקָה וּמִשְׁפָּט". הקב"ה מעיד – אני אוהב את אברהם לאו דווקא בגלל פעילותו הרבה להפצת דבר ה' בעולם אלא בשל החינוך הטהור שהוא מחדיר לילדים, לעשות צדקה ומשפט. זהו המסר הגדול בפרשה, לכל ההורים – יש לכם תפקיד, לגדל ולחנך ילדים ברוגע, בשלווה, להאהיב עליהם את התורה. הילדים סופגים בלי סוף מההורים...

אחרי השואה האיומה, נשאר רבי יוסף שלמה כהנמן הרב מפוניבז', בודד וגלמוד, אלמן ואב שכול. בן יחיד נשאר לו בניסים, רבי אברהם כהנמן, שלאחר השואה הגיע לאמריקה. בעיר פוניבז' היתה לרבי יוסף שלמה כהנמן ישיבה ובה 300 תלמידים, בית יעקב המכיל מאות בנות. הכל נשרף, הכל עלה בעשן, וכך הוא הגיע בגפו לארץ, למעלה מגיל 60, שבור ורצוץ. כשהגיע לארץ הקים הרב כהנמן את האימפריה הגדולה של עולם התורה – ישיבת פוניבז'. בחודש חשון תש"ד, לפני 73 שנה, אסף שבעה בחורים, ביניהם רבי גרשון אדלשטיין ואחיו רבי יעקב אדלשטיין, רבי חיים פרידלנדר, ועוד כמה בחורים. הישיבה נפתחה בבית הכנסת 'הליגמן', ברחוב רבי עקיבא בבני ברק. רבי יוסף שלמה הביא איתו עילוי, את רבי שמואל רוזובסקי, המגיד שיעור, המרביץ תורה הגדול ביותר, שהכניס לתלמידים אהבת תורה עצומה. הבחורים למדו במרץ. שבועיים אחרי פתיחת הישיבה, לאחר תפילת מנחה, הגיע הרב מפוניבז' לבית הכנסת 'הליגמן'. הטבח הכין שני סירים, סיר מרק וסיר תפוחי אדמה. אמר הרב לבחורים: "תסיימו לאכול ארוחת צהריים ותבואו לגבעה. מעבר לשביל של רבי עקיבא, יש שביל עפר, ושם נעשה את הנחת אבן הפינה". הבחורים הגיעו לטקס הנחת אבן הפינה. מרן החזון איש כבר עמד והמתין שם, ואיתו עוד כמה יהודים. סה"כ היו מנין וחצי יהודים, יחד עם הרב מפוניבז', שהיה שרוי בצום ובתענית באותו יום. אחד הבחורים חילק סידורים לכל המשתתפים והתחילו להגיד תהילים. אך הרב מפוניבז', שהתייפח בבכיות כ"כ גדולות, לא הצליח לומר אפילו פסוק אחד. הקהל הקטן ממשיך לומר תהילים והרב מפוניבז' בוכה ובוכה. ניגש אליו מרן החזון איש ולחש לו (בתרגום מאידיש): "תבכה, תבכה, תורה לא בונים עם כסף, רק עם דמעות. רק עם דמעות..." כיון ששמע זאת, הגביר הרב מפוניבז' את בכיו, ובכה בכיות כאלה שלא ניתן לתאר, וכפי שמתאר זאת הרב יעקב אדלשטיין: "זה היה מעמד נורא". כשסיימו להגיד את התהילים ניגשו לעשות את הנחת אבן הפינה. מרן החזון איש התכבד לשים את המלט ביסודות, אך גם הוא לא יכל להתאפק ופרץ בבכי, וכך כשדמעותיו מתערבבות במלט יצקו את היסודות. הם נוצקו עם דמעותיהם של החזון איש והרב מפוניבז'. עמד שם ראש עיריית בני ברק, שהיה יהודי חסידי חם, רבי יצחק גרשטנקורן, שהביא עוגה עם בקבוק יין, להשתתף בשמחה, ורצה לכבד את הנוכחים. הרב מפוניבז' סרב בעדינות: "אני בצום – אני לא אוכל היום. שהבחורים יטעמו", אך הבחורים אומרים: "הרב לא אוכל – גם אנחנו לא אוכלים". קרא הרב גרשטנקורן: "ככה פותחים ישיבה ליטאית, אפילו לקח וברונפין (יין) אין בהנחת אבן הפינה..."

חזרו הבחורים ללימודים בבית המדרש. בשעה אחת עשרה בלילה, סוף סדר שלישי, מגיע הרב מפוניבז', נרגש כולו ואומר להם: "טייערע בחורים, הכנתי סעודה לכבוד האירוע, לכבוד הטקס". בסעודה הקטנה, אומר רבי יוסף שלמה לבחורים: "בחורים יקרים, אתם חושבים שהיום היתה הנחת אבן הפינה? הנחת אבן הפינה לישיבה היתה לפני חמישים ושבע שנים. כשהייתי ילד קטן, בן שבע, על הגב של אמא שלי – אז היתה הנחת אבן הפינה". הפליאה היתה רבה: "הרב היה פה? לפני חמישים ושבע שנים? אמא של הרב לקחה אותו על הגב? בבני ברק?!" מספר הרב מפוניבז': "הייתי ילד קטן בן שבע, גרנו בעיירה קול בליטא, לא רחוק מוילנא. קראו לי יושה קולר. היינו בבית ארבעה אחים. כל ערב אכלנו ארוחת ערב, וכל ילד היה מספר את חוויותיו מן החיידר, מהמלמד שלימד אותנו. לילה אחד, היה לילה מושלג במיוחד. השלג היה בגובה של מטר וחצי, ואמא אמרה: "מחר לא הולכים לחיידר בלי מעיל ומגפיים!" בבית היה רק זוג מגפיים אחד ומעיל אחד. אמר שמריהו בן השתיים עשרה: "אמא, אני מקבל את המגפיים! מחר הרב'ה קורא את התוספות בפנים, עד היום הרב'ה אמר את זה בעל פה, ומחר הוא קורא את זה מתוך הכתוב – אני חייב להיות!!" זאבי בן האחת עשרה טוען: "ומה איתי? הרב שלי מתחיל ללמד מחר קטע גמרא חדש אני לא מוותר". ואני, הילד בן השבע שלומד משניות צועק: "ומה איתי? גם אני רוצה את המגפיים!!"

הויכוח היה עז ונוקב, וההורים לא יכלו להכריע בדיני נפשות... החליטו לערוך גורל. ברכנו ברכת המזון בכוונה עצומה. ואמרנו קריאת שמע על המיטה, מתוך תפילה שנזכה בגורל. באותו יום הלכנו לישון מבלי לדעת מי יהיה המאושר שיקבל מחר את המגפיים ויזכה ללכת ללמוד אצל המלמד. 5:30 לפנות בוקר. אמא, מרת כהנמן, שהיתה ספוגה באהבת תורה, עשתה חשבון שבחמש לפנות בוקר שמש בית המדרש כבר הדליק את התנור, ובית המדרש מחומם, וכבר אפשר להביא לשם ילדים. היא נגשה למיטה של שמריהו, בנה הגדול בן השתיים עשרה. "שמר'לה! אתה רוצה לחיידר?" "וודאי", קפץ הילד ממיטתו מאושר. הוא התלבש ולבש את הסוודר: "אמא, איפה המעיל?" עונה לו אמא: "את המעיל והמגפיים אני אלבש, ואותך, שמר'לה, אעטוף בשמיכה, אקח אותך על הגב, ואביא אותך לבית המדרש עם שני סנדוויצ'ים, לארוחת בוקר ולארוחת צהריים, בשש בערב אאסוף אותך חזרה מהחיידר". המרחק הרגיל היה שבע דקות של הליכה מהבית לבית המדרש, ואמא הלכה את הדרך הזו עשרים וחמש דקות בשלג. בחוץ לא היתה נפש חיה. בקור, שלא תחליק, הלכה לאט לאט, כששמריהו על גבה, "שמר'לה, תלמד בהתמדה, מסרתי את נפשי להביא אותך היום, אני רוצה שתלמד היטב!" השאירה לו את שני הסנדוויצ'ים. נשקה על מצחו וחזרה עם השמיכה הביתה. השעה שש וחצי. העירה את זאבי. "זאבי המתוק, רוצה ללכת לחיידר?" "וודאי אמא! יצאתי בהגרלה?", "לא", עונה לו אמא, "אני יצאתי בהגרלה. אמא מקבלת את המגפיים". עכשיו עשתה הובלה מספר שתיים. הביאה את זאבי לחיידר. שבע בבוקר. אמא מעירה אותו: "ישלה, אתה רוצה ללכת לחיידר?", "וודאי", קפצתי לבשתי את הבגדים, אמא עטפה אותי בשמיכה חמה, לקחה אותי על הגב. ברחוב לא היתה נפש חיה. ואמא, עם המשא הכבד רוקדת ושרה, מודה לבורא עולם: אשרי שזכיתי, ששלושת ילדיי לומדים בחיידר בהתמדה. הייתי ילד, התרגשתי, קפצתי על הגב של אמא, וצעקתי לה לתוך האוזן העטופה בצעיף: "מאמא, את סוחרת אותנו היום, שנלמד תורה, כשאהיה גדול, אני אסחב הרבה בחורים לבית המדרש, שיבואו ללמוד תורה..." "ואם היום, מסיים הפונביז'ער רב, אני מוסר את נפשי והולך להקים הכל מההתחלה, זה לא בזכות ראש הישיבה שלי, גם לא בזכות המשגיח שלי, אלא בזכות אמא, שהחזירה בנו את אהבת התורה".

לאף אחד אין מושג איזה ילדים גדלים בביתו, איזה פונביז'ער רב עתידי יש לו בבית. הקב"ה רוצה שנחזיר בהם - יראת שמים, לומר ברכות בכוונה, שהילדים יענו אמן, ברכת המזון, לימוד תורה...

"למען אשר יצוה את בניו", זה מה שהקב"ה רוצה מאיתנו, שנשקיע ביראת שמים, בחינוך טהור לילדים, ואם אנחנו נעשה את ההשקעה שלנו, אז הבא ליטהר מסייעין בידו, נזכה בעז"ה שכל ילדינו וצאצאינו יהיו שתולים בחצרות בית ה'. ונזכה כולנו לאהבת ה', ולגאולה השלמה במהרה בימינו אמן. (מאמר מאת הרב ישראל מאיר שושן)

בע"ה זיווג הגון: עוז בן מרים, לירון אמיר וענבל בני פנינה, הילה בת אסתר, גיא בן חוה, חמוטל בת ויקטוריה, אפרת בת מוזל, נועה בת יעל, קרן בת רחל. לזרע בר קיימא: מוריה בת אורנה. הצלחה ופרנסה טובה: לשגיא בן מרים, מורן בת רותי, אלכסי בן אירנה, לירון בן פנינה, קורל בת סיגל.

לרפואה שלמה: ציפורה בת מורוור, לציפורה בת מרים, אורלי בת מלכה, אייל בן שרה, שי בן רחל, יחזקאל בן אידה, רבקה בת מסעודה, אלכס בן רימה, יצחק יעקב בן יפה, אילן בן מסעודה, יוסי בן ציפורה, יוסף בן ציפורה, עזיזה בת שוליקה, שולה בת עזיזה.

לעילוי נשמת: אהרון רפאל בן רבקה ז"ל, בנימין בן סולי ז"ל, חביב בן סולי ז"ל, בתיה בת סולי ז"ל, גבריאל בן מורוור ז"ל, מיכאל בן מורוור ז"ל, רחמים בן מורוור ז"ל, יחזקאל בן יהודית ז"ל, דבורה בת טובה ז"ל, ישראל בן חנה ז"ל, דבורה בת מרים ז"ל. ארז בן חיה ז"ל, יוסף מיכאלשילי בן רפאל ז"ל, חנה בת שמחה ז"ל, דוד אמנו בן מוזלה ז"ל, משה בן שושנה ז"ל, שרה רוסיקו מנשרוב בת תמרה ז"ל, זקלין לוי בת מסעודה ז"ל, יוסף בעדאש בן נוארה ז"ל, ירושה בת רות ז"ל, זהרה ואסתר ושמחה ומכלוף בר חנינה למושפחת בן שבת ז"ל, אליעזר בן אסתר ושמשון שריקר ז"ל.